

План  
проведення методичної студії заступників директора з НМР  
«Методичний супровід зростання професійної компетентності педагогів»

Термін проведення: 15.04.2015 о 9.00

Місце проведення: ММК

**Тема:** Піднесення ефективності управління майстерністю педагогів на основі впровадження ефективного педагогічного досвіду

**Мета:** підвищення якості управлінської компетентності заступників директорів з модернізації системи управління професійним розвитком педагогів.

**Завдання:** осмислення перезавантаження діяльності методичних служб різних рівнів у напрямку управління професійним зростанням педагогів; підвищення рівня їх готовності працювати в інноваційному режимі

**Ключові слова:** модернізація освіти, неперервна педагогічна освіта, управління професійним розвитком педагогів, перспективний педагогічний досвід, самоосвіта.

*Якщо хочеш залишитися на місці,  
потрібно бігти з усіх ніг; якщо хочеш  
просуватися вперед, потрібно бігти у  
два рази швидше*

Керрол

### Перебіг заходу

I. Реєстрація учасників. Привітання

II. Акція «Я і школа»

### Теоретична частина

I. Модернізація системи управління професійним розвитком педагогів

*Панасенко В.В., завідувач ММК*

II. Піднесення ефективності управління майстерністю педагогів на основі впровадження перспективного педагогічного досвіду

*Гончарова Т.В., заступник директора ЗОШ I-III ст. № 6*

### Практична частина

1. Із досвіду роботи колег:

✓ «Проект школи майбутнього першокласника»

*Стрельник О.А., вчитель початкових класів ЗОШ № 6*

✓ «Використання стратегій критичного мислення на уроках історії та правознавства»

*Змієвська Н.Є., вчитель історії ЗОШ № 6*

2. Тестування «Методична робота у школі»

3. Рефлексія. Підведення підсумків.

## Сценарний план проведення методичної студії «Методичний супровід зростання професійної компетентності педагогів»

*Якщо хочеш залишитися на місці,  
потрібно бігти з усіх ніг; якщо хочеш  
просуватися вперед, потрібно бігти у  
два рази швидше*

*Керрол*

### **I. Реєстрація учасників зустрічі. Привітання.**

### **II. Акція «Я і школа»**

Інструкція: Візьміть горішок, прочитайте народну мудрість і покладіть його в кошик, слова якого Вам найбільше відгукуються:

- ✓ Высоко сижу, далеко гляжу (позиція експерта)
- ✓ Как аукнется, так и откликнется (позиція діагноста)
- ✓ По щучьему велению, по моему хотению (позиція спасателя)
- ✓ Цыплят по осени считают (позиція контролера)

*(підведення підсумків вибору, обговорення з обґрунтуванням вибору)*

Колеги! Працюючи в школі, кожен з Вас, так чи інакше, приміряв ролі рятувальника, експерта, діагноста чи контролера. Поділіться своїми враженнями та дайте відповіді на ці питання.

1. У якій ролі ви найчастіше перебуваєте?
2. Визначте ту роль, з якою зустрічаєтесь найменше.
3. Яка роль, на вашу думку, найкорисніша для школи?
4. В якій ролі ви найменше реалізуєтесь професійно?
5. В якій ролі ви реалізуєтесь і отримуєте від цього задоволення?

В огляду на тему нашої сьогоднішньої зустрічі ми більше уваги приділимо ролі «контролера» або «управлінця результатом (якістю)». У нашому випадку - управлінню професійним розвитком педагогічних працівників.

### III. Модернізація системи управління професійним розвитком педагогів (тези)

Застарілим, перевантаженим, нефункціональним, відірваним від реальних потреб сьогодення залишається зміст освіти. Тому актуальним як ніколи стає відоме Керролівське правило *«Якщо хочеш залишитися на місці, потрібно бігти з усіх ніг; якщо хочеш просуватися вперед, потрібно бігти у два рази швидше»*. Це стосується і питання управління професійною майстерністю педагогічних працівників.

Загальновідомо, що якість освіти значно залежить від учителя, професійна спроможність учителя - від професіоналізму працівників методичних служб. Тому що саме вони мають створювати умови для особистісного розвитку педагогів, бути орієнтиром його становлення, зростання і подальшого розвитку.

Модернізація системи управління професійним розвитком педагогів, як доводить практика, здійснюється за кількома напрямками, шляхом створення умов для:

- самоосвітньої діяльності
- системного і систематичного вдосконалення майстерності під час курсів підвищення кваліфікації
- плідної роботи в міжтестастійний період

Функціонування методичних кабінетів міського і шкільного рівнів в умовах модернізації системи управління професійним розвитком педагогів змушує заступників директорів загальноосвітніх шкіл, методистів ММК переглядати, перезавантажувати свою освітню, інформаційну, консультативну, компенсаторну, впроваджувальну, аналітико-прогностичну, діагностичну, моніторингову й експертну діяльність відповідно до Положення про методичний кабінет.

В умовах модернізації системи управління професійним розвитком педагогів методичний кабінет намагається працювати над створенням єдиного інноваційного середовища, яке забезпечує можливість обміном досвідом, знайомства з новими ідеями, здобутками; сприяє мобілізації на співпрацю, пошук ефективних шляхів науково-методичного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників.

З цією метою двічі на рік проводяться засідання циклових комісій, постійно діючі науково-практичні та теоретичні семінари в очному і дистанційному

форматах, організовуються майстер-класи, відкриті творчі лабораторії, відбувається щомісячний випуск «Методичного бюлетеня», створено віртуальну методичну лабораторію для розміщення матеріалів із досвіду роботи педагогів різних циклів предметів тощо.

Міський методичний кабінет сьогодні забезпечує, на нашу думку, науково-методичний супровід шкільних методичних кабінетів на основі партнерства, сприяє підвищенню їх вагомості в освітньому середовищі міста.

*Упорядкувала за матеріалами  
періодичних видань  
завідувач ММК*

*В.В. Панасенко*

#### **ІУ. Піднесення ефективності управління майстерністю педагогів на основі впровадження перспективного педагогічного досвіду**

*Гончарова Т.В.,  
заступник директора ЗОШ І-ІІІ ст. № 6*

*Передовий педагогічний досвід –  
квітучий трояндовий сад...  
В.О.Сухомлинський*

*Суть керівництва сучасного закладу  
полягає в тому, щоб у найважливішій  
справі привселюдно створювався, дозрівав  
і запроваджувався найкращий досвід на основі  
передових педагогічних ідей  
В.О.Сухомлинський*

Створення чіткої, керованої, гнучкої системи вивчення і впровадження найновіших досягнень науки і педагогічної практики в навчально-виховний процес є одним із найголовніших завдань методичної та управлінської служби загальноосвітнього навчального закладу.

Цікаві творчі знахідки педпрацівників є в будь-якому колективі. Тому центром виявлення та впровадження педагогічного досвіду є методичний кабінет (заступник директора). І це закономірно. Хто краще за мене може знати про результати роботи педагога, його готовність до пошуку, творчості? Управління і контроль, діагностування, участь педагогів у різних формах методичної роботи на рівні закладу, міста, області, постійне спілкування з ними – створює основу для професійної характеристики кожного з його учасників, яка відбувається постійно (робота педагога в міжкласній період: методичний супровід зростання професійної компетентності педагога ).

Виявлення досвіду – справа непроста. Знаходити крихти нового, передового, неординарного, справді творчого в масі усталеного, повсякденного набагато важче, ніж виявляти недоліки й упущення, які зазвичай лежать на поверхні. До того ж перспективне, новаторське через свою неординарність далеко не зразу оцінюється відповідно до його значення для подальшого розвитку педагогічної науки і практики.

Виявлення кращих педагогічних надбань сприятиме тому, що:

- індивідуальні творчі знахідки стануть колективним надбанням;
- це буде добра підтримка розвитку і зміцненню самого досвіду;
- це створить умови для постійно діючого інформування про стан і перспективи розвитку навчально-виховного процесу, хід оновлення загальноосвітнього навчального закладу.

Педагогічний досвід в системі освіти займає особливе місце. Його вивчають, узагальнюють, популяризують, він стає ілюстрацією, прикладом, сферою наукового пошуку, експериментаторства. Водночас він є результатом практичної дії, проявом здібностей, знань, вмінь та навичок, предметом набуття та вдосконалення.

Педагогічний досвід також суттєво впливає на форми, методи, організаційну структуру навчального процесу і є невід'ємною складовою сукупної культури педагога. Серед великої кількості понять "педагогічний досвід" в основі яких лежить енциклопедичне визначення - як "... сукупності знань, умінь навичок, здобутих у процесі практичної навчально-виховної роботи", звернемо увагу на авторське визначення Н.Г. Протасової, за яким під педагогічним досвідом розуміється "... частина сукупної культури педагога, що являє собою основу, результат і саму практичну педагогічну діяльність й відображає наявні знання, вміння, навички та індивідуальні риси особистості".

У системі освіти педагогічний досвід слід розглядати цілісно, як явище багатомірне. Оскільки педагогічний досвід є основою практичної діяльності і одночасно її результатом та ще й власним надбанням особистості (чи колективу).

За обсягом можна виділити такі види досвіду:

- система роботи навчального закладу
- система роботи окремого працівника загальноосвітнього навчального закладу
- розв'язання важливої педагогічної проблеми в навчальному закладі (наприклад, підвищення якості знань : самоосвітня діяльність учнів і педагогів)
- розв'язання важливої педагогічної проблеми окремим педпрацівником (наприклад, система роботи педагога з розвитку зв'язного мовлення школярів ,творчих здібностей учнів )
- певні форми, методи та прийоми роботи, що використовуються у навчальному закладі
- форми, методи і прийоми, які використовують окремі педагоги .

Комплексне вивчення досвіду (як теоретично так і практично) дає можливість сформуванню у педагога цілісну картину об'єктивної дійсності, яка служить основою визначення мети змісту, характерів і напрямків діяльності, форм, методів та засобів її здійснення, передбачення результатів та прийняття рішень.

Педагогічний досвід суттєво впливає на зміст навчання. Мова тут йде не тільки про суму знань, які потрібні педагогу в певному обсязі для здійснення його професійної діяльності, а й знання, яке сприяє різнобічному та гармонійному

розвитку особистості, її якостей та здібностей, прояву індивідуальності, самовияву та самореалізації.

Передовий педагогічний досвід – це результат творчої діяльності педагога з елементами новизни, спрямований на виконання актуальних завдань навчання та виховання.

Виявлення перспективного педагогічного досвіду ґрунтується на певних методологічних засадах, серед яких основні:

- **об'єктивність.** Конкретні педагогічні факти, результати педагогічної діяльності мають бути оцінені з найвищою мірою об'єктивності, відповідальності, конкретності;
- **комплексність** у підході до педагогічних явищ. Виявляючи досвід, необхідно виходити зі спрямованості на всебічне удосконалення навчання з виділенням провідної ланки на даний момент, з урахуванням аналізу реальної педагогічної ситуації;
- **науковість**, що передбачає виявлення досвіду з позицій найновіших досягнень педагогічної теорії, тісного взаємозв'язку її з практикою, наукового осмислення практичних здобутків.
- **результативність.**

Для оцінювання передового досвіду важливі не тільки наслідки навчання і виховання, а й методи та засоби їх досягнення. Треба розрізняти передовий педагогічний досвід і просто сумлінну, добросовісну працю, що теж характеризується високою результативністю.

Виявлення кращого досвіду роботи має, як правило, цілеспрямований або випадковий характер. Так, цілеспрямований пошук передового досвіду здійснюється за заздалегідь визначеною керівниками навчального закладу метою. У педагогічній науці поки що не визначені єдині критерії, за якими можна було б об'єктивно обґрунтувати виявлений професійний досвід, оцінити його значимість. Можна виділити єдині критерії його оцінювання лише в найзагальнішому вигляді.

Для оцінювання педагогічного досвіду вчені-дидакти застосовували різні критерії (до 30). Найбільш поширеними були актуальність, новизна, результативність, стабільність і перспективність.

За домінуючою в них функцією ці критерії можна поділити на дві групи:

- ті, за допомогою яких педагогічний досвід оцінюється як перспективний (актуальність, новизна, результативність);
- ті, на основі яких визначається можливість і доцільність вивчення та поширення досвіду (стабільність і перспективність).

Передовий педагогічний досвід має оцінюватись за такими основними критеріями.

- **Актуальність досвіду.** Завдання, що стоять перед сучасним навчальним закладом, є основою для визначення актуальності і соціальної значущості досвіду. До актуальних завдань освіти належать: формування інтелектуального потенціалу особистості, розкриття здібностей і талантів кожної дитини, виховання високоморальної особистості, формування громадянина, здатного до свідомого суспільного вибору. Актуальні питання педагогічної науки визначені в Законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Конвенції ООН про права дитини, Закон України «Про охорону дитинства» та інших документах.

- **Новизна досвіду** може мати різний характер — від наукового відкриття до раціоналізації окремих питань педагогічної науки. Її характеризують такі показники:
  - відкриття нових форм, методів, способів педагогічної діяльності, вихід за межі відомого в науці
  - творча реалізація на практиці нових теоретичних концепцій, ідей
  - творче впровадження нових форм, методів, способів педагогічної діяльності з урахуванням місцевих умов та специфіки
  - раціоналізація окремих сторін особистої педагогічної діяльності
  - використання методичних рекомендацій, розроблених вченими, методистами, кращими педагогами
  - оптимальна організація педагогічної діяльності, що є зразком для інших педагогів

- **Результативність досвіду** — невід'ємний показник, що передбачає забезпечення відповідного рівня знань, умінь і навичок дітей. Досвід можна вважати результативним лише тоді, коли протягом кількох років педагог досягає високої результативності у роботі (понад 70 % дітей опановують матеріал на достатньому і високому рівнях). Але вивчення досвіду не слід розпочинати з аналізу результативності. Основні показники результативності:

- високий рівень інтелектуального та розумового розвитку дітей відповідно до вікових особливостей (застосування знань у нестандартних ситуаціях)
- вихованість дітей, сформованість їхнього світогляду тощо
- наявність в учнів міцних і стійких знань умінь і навичок в обсязі державної програми з урахуванням індивідуальних особливостей і здібностей кожної дитини

- **Стабільність досвіду.** Відомо, що досвід — це ті методи і прийоми, форми роботи, які регулярно повторюються, постійно використовуються в діяльності педагога.

- **Перспективність** характеризує досвід з точки зору можливості наслідування його іншими.

Педагогічний досвід - це сукупність знань, умінь і навичок, набутих педагогом у процесі практичної навчально-виховної роботи. Його можна визначити як багатогранне явище, що має наступні аспекти:

- зовнішні (тематика, певні автори, характеристика, обсяг тощо)
- внутрішні (творчий внесок самого педагога у практичне втілення досвіду, рівень педагогічних знань, умінь і навичок, педагогічної свідомості, які зумовлюють спроби впливу на дітей)

Досвід без практики неможливий. Лише педагогічна практика як специфічна діяльність, у процесі якої педагог взаємодіє з унікальним суб'єктом – дитиною – і опосередковано впливає на формування його особистості, удосконалюючи (а інколи — змінюючи) власні способи впливу (методи і форми педагогічної діяльності), дає можливість реалізувати задумане.

Педагогічна практика - це нескінченний динамічний процес, який триває стільки, скільки педагог працює в навчальному закладі.

На певному етапі роботи можна виділити окремі ознаки досвіду — типові методи, форми і способи педагогічної діяльності, до яких педагог вдається

регулярно і стабільно. Це вже власний набутий педагогічний досвід, який можна узагальнювати і описувати.

Процес вивчення передового педагогічного досвіду складається з чотирьох самостійних етапів, а саме:

1. виявлення досвіду та оцінка його як передового
2. вивчення досвіду
3. узагальнення досвіду
4. поширення і впровадження

### ***Етапи вивчення ППД***

#### ***I етап.***

***Підготовчий*** (орієнтовно: вересень-жовтень, 10-15 днів):

- Вивчення мети і завдань досвіду
- Опрацювання науково-методичної літератури з досвіду
- Вивчення стану навчально-виховної матеріальної бази
- Аналіз основних сторін діяльності педагога
- Попередній висновок про набутий досвід
- Складання плану вивчення ППД

#### ***II етап.***

***Грунтовний*** (орієнтовно: з грудня по травень 1,5-2 місяці з інтервалом 5-7 днів):

- Вивчення документації педагога
- Відвідування та аналіз навчально-виховних заходів
- Вивчення роботи педагога з батьками
- Збирання практичного матеріалу педагога та вихованців, який ілюструє зміст досвіду
- Надання допомоги при потребі щодо усунення виявлених недоліків і прорахунків
- Уточнення та поглиблення висновків про суть досвіду

#### ***III етап.***

##### ***Підсумковий***

- Аналіз якості знань та рівня вихованості дітей
- Аналіз ефективності педагогічної діяльності педагога та діяльності дітей
- Аналіз і узагальнення зібраних матеріалів, що характеризують роботу носія досвіду

Роботу по вивченню та узагальненню організовує і проводить методична служба закладу, яка:

- виявляє нове, раціональне в досвіді педагогів навчального закладу;
- інформують про нього членів педколективу;
- роз'яснюють переваги методів і прийомів, що рекомендуються;
- показують їх у дії;
- організовує практичне навчання педагогів по використанню методів і прийомів;
- проводить аналіз та підсумок результатів поширення досвіду;
- узагальнює матеріали.

У тих випадках, коли виявлений і вивчений методистом ППД педагога за своїм значенням може становити цінність і за межами навчального закладу, адміністрація повідомляє про нього відділу освіти. Поширює і впроваджує ППД, рекомендований відділом освіти, виявляють власну ініціативу.

*Хто володіє науковою інформацією  
про передовий перспективний педагогічний досвід,  
нові педагогічні технології, той має  
всі шанси удосконалювати свою майстерність,  
досягти високої результативності своєї праці*  
*Я.Каменський*

### **Методи вивчення ППД**

Значною мірою використання методів зумовлюється характером педагогічної проблеми, вони є похідними від мети, предмета, змісту та конкретних умов вивчення досвіду. До методів емпіричного вивчення педагогічного досвіду належать:

- метод вивчення літератури;
- метод спостереження;
- метод анкетування, тестування;
- метод експертних суддів (оцінювання);
- метод портфоліо тощо.

### **Метод вивчення літератури**

За допомогою цього методу уточнюються вихідні позиції, створюється та розширюється емпірична база (сукупність чинників) для наступного аналізу, уточнення меж пошуку. Робота з літературними джерелами та документальними матеріалами триває упродовж всього процесу вивчення досвіду. Метод дає можливість детально ознайомитись з проблемою, над якою працює вихователь, але не завжди літературні джерела задовольняють запити вихователя.

### **Метод спостереження**

Цей досить поширений метод використовують і окремо, і як складову частину інших методів. Спостереження полягає в безпосередньому сприйманні явищ за допомогою органів чуття або в їх опосередкованому сприйманні через описування іншими людьми. Організуючи спостереження, необхідно заздалегідь виділити об'єкти, сформулювати цілі, скласти план. Об'єктом спостереження є сам процес діяльності педагога або вихованця, про хід та результати якого судять із дії вчинків, результатів виконаних завдань.

Спостереження за ознакою часової організації бувають безперервні та дискретні; за обсягом - широкі та вузькі, спрямовані на виявлення окремих ознак явищ та об'єктів; за типом зв'язку між спостерігачем і тим, кого спостерігають,— включені і невключені.

Метод дає можливість оцінити досвід з різних сторін і позицій, побачити педагога в різних ситуаціях.

### **Метод експертних суддів**

Це оцінювання роботи педагога кількома колегами або незалежними експертами (методистами відповідних служб). Діяльність експертів передбачає оцінювання перспективності та доцільності тих чи інших методів, дидактичних засобів тощо, які використовуються педагогом. Відповідно до теми досвіду формулюються питання для його оцінювання суддями. Якщо експерти діють незалежно один від одного і стабільно дають оцінки, які є близькими або збігаються, висловлюють подібні судження, то є підстави вважати, що вони наближені до об'єктивних.

Перевагою методу є незалежність оцінювання, можливість порівняти судження різних експертів і об'єктивно оцінити діяльність педагога.

### **Метод анкетування**

Це метод виявлення суб'єктивної думки та оцінки діяльності педагога. Його використовують для збору первинної інформації, яка має бути перевірена іншими методами. Зібрана інформація аналізується, робляться попередні висновки.

Створюючи анкету (окремо для педагогів та батьків), слід пам'ятати такі правила:

- вона має бути цілеспрямованою (визначена мета, питання, які слід розкрити);
- запитання потрібно формулювати таким чином, щоб вони були доступними для розуміння, чіткими і однозначними.

До анкетування можна залучити багато учасників навчально-виховного процесу, що створює умови для формування об'єктивної оцінки (як середній бал). Але іноді важко виділити провідні ідеї, тенденції і чинники, що призводять до значної розбіжності в оцінках. Крім того, цей метод потребує багато часу і матеріальних витрат на створення анкет, їх тиражування і опрацювання результатів.

### **Метод портфоліо**

Це збір інформації щодо діяльності педагога з різних джерел: письмові доповіді, фотографії, відеозаписи уроків, самозвіти, самоаналіз літератури, проекти, аналізи контрольних робіт, психологічні характеристики тощо. Ці матеріали віддзеркалюють рівень компетентності педагога. За допомогою цього методу можна визначити не тільки результати праці, а й причини та фактори, що призвели до певного результату. Нагадує картотеку і може мати різну форму: скринька, папка, зошит...

Дуже зручним є те, що вся інформація про педагога зібрана в одному місці, але іноді оформлення портфоліо забирає багато часу.

### **Форми поширення передового педагогічного досвіду**

Наведені методи не вичерпують усієї багатогранності підходів до вивчення діяльності педагога.

Для сучасного педагога недостатньо знання предмета та методики викладання, важлива ще адаптованість педагога до постійних змін, готовність сприймати і приносити нове в свою роботу.

Свідченням цього є зростання у освітян інтересу до педагогічної теорії, потреби у підвищенні кваліфікації, систематичній самоосвіті, прагнення оволодіти перспективним досвідом, новими технологіями навчання і виховання.

На розвиток творчої активності вчителів позитивно впливають:

- цілеспрямоване засвоєння досягнень психолого-педагогічної науки та перспективного педагогічного досвіду;
- поглиблена робота над обраною науково-методичною проблемою;
- стимулювання постійного пошуку оптимальних педагогічних рішень, професійного самоствердження і творчої самореалізації;
- активізація навчально-пізнавальної діяльності;
- створення системи проблемно-діалогічного навчання;
- комфортне освітнє середовище, сприятлива психологічна атмосфера.

Таким чином забезпечується формування і постійне збагачення професійної компетентності педагогічних кадрів, зростає кількість майстрів педагогічної праці, для яких характерні:

- постійний пошук власних оригінальних підходів до моделювання і збагачення власного досвіду;

- висунення і дослідження нових ідей;
- розробка авторських програм, посібників;
- впровадження інноваційних технологій;
- активна участь у роботі творчої групи, у професійних конкурсах; методичних фестивалях;
- виступи на педагогічних читаннях, конференціях;
- виступи в пресі;
- творчі звіти, презентації та ін.

«Не слід чекати появи передового досвіду, його треба проектувати, створювати і відповідно до наукових потенцій вчителя допомагати йому виробити свій власний почерк у роботі», - вважав І.Г.Ткаченко.

Ефективними формами поширення і впровадження узагальненого досвіду майстрів педагогічної праці Селидівської ЗОШ №6 стали:

- педагогічні майстерні;
- методичні фестивалі;
- педагогічні читання;
- виставки та ін.

Набули в школі поширення і такі форми пропаганди і вивчення перспективного педагогічного досвіду, обміну творчими знахідками як:

- презентація досвіду;
- конкурс-захист авторської моделі досвіду;
- творчі звіти;

З року в рік в структурі методичної роботи з педагогічними кадрами збільшується кількість майстер-класів. Питанням створення і організації роботи майстер-класів більше уваги приділяють міські методичні кабінети. Програма навчання в майстер-класі включає теоретичні і практичні заняття: лекції керівника, відкриті уроки і позакласні заходи, дискусії, моделювання, розробку і захист проєктів. У ході заняття опрацьовані сучасні моделі інтерактивного навчання. Слухачами майстер-класу є не тільки молоді вчителі, стаж роботи яких 3-4 роки, а й досвідчені вчителі, які в ході проведених керівником занять мають можливість ознайомитись з досвідом підготовки і проведення уроків різного типу, ефективного впровадження комп'ютерних технологій, інтерактивних методів і прийомів.

Варто завжди пам'ятати і використовувати на практиці відомі слова громадського діяча минулого Уільяма Джеймса: «Найглибшим принципом людської природи є пристрасне бажання своєї цінності».

Працюючи з педагогами-носіями передового педагогічного досвіду, слід постійно пам'ятати, що вони викликають «вогонь на себе», отримуючи значне додаткове навантаження і, практично, без оточень. Тому необхідно продумувати систему моральних пільг педагогам, досвід яких узагальнюється.

Варто завжди пам'ятати і використовувати на практиці відомі слова громадського діяча минулого Уільяма Джеймса: «Найглибшим принципом людської природи є пристрасне бажання своєї цінності».

*... якщо ви хочете спонукати кого-небудь до активної дії,  
... розбудіть в ньому яке-небудь бажання.*

*Хто здатний це зробити, - за того весь світ.*

*Гаррі Оверстрит*

## V. Тест «Методична робота у школі»

**1. Що входить у зміст методичної роботи в школі? Вкажіть «зайву» відповідь.**

- А. Вивчення й упровадження в практику роботи передового педагогічного досвіду.
- Б. Вивчення й аналіз навчальних досягнень учнів.
- В. Аналіз навчальних програм, підручників, посібників, методичних рекомендацій.
- Г. Знайомство з новими досягненнями психолого-педагогічних наук і методик викладання навчальних предметів.

**Г. Атестація педагогічних працівників.**

**2. Укажіть відповідь, у якій наведена індивідуальна форма методичної роботи.**

- А. Епізодичні семінари.
- Б. Стажування.**
- В. Відкритий урок.
- Г. Методична оперативна нарада.
- Г. Тиждень педагогічної майстерності.

**3. Назвіть колективну форму методичної роботи, яка спрямована на розв'язання завдань випереджального характеру.**

- А. Школа передового педагогічного досвіду.
- Б. Науково-практичні конференції.
- В. Педагогічні читання.

**Г. Проблемні (творчі) групи.**

- Г. Творчі звіти вчителів.

**4. Назвіть форму методичної роботи, яка зазвичай використовується під час проведення атестації педагогічних працівників.**

- А. Постійно діючий семінар.
- Б. Відкритий урок.

**В. Творчий звіт учителя.**

- Г. Науково-практична конференція.
- Г. Педагогічні читання.

**5. У чому полягає сутність організації методичної роботи на діагностичній основі?**

- А. Методична робота планується на основі врахування труднощів у роботі вчителя.
- Б. Методична робота планується на основі врахування кращого досвіду роботи вчителів.
- В. Методична робота планується на основі результатів анкетного опитування з метою виявлення кращого досвіду, а також недоліків в організації навчально-виховної роботи.**

Г. Методична робота планується на основі рекомендації рай(міськ)методкабінету.

Г. Правильної відповіді немає.

**6. Назвіть обов'язкову форму підвищення професійної кваліфікації педагогічних працівників.**

А. Методичні об'єднання вчителів. Б. Тижні педагогічної майстерності.

В. Постійно діючі та епізодичні семінари.

**Г. Курси підвищення кваліфікації.**

Г. Методичні оперативні наради.

**7. Який критерій оцінювання педагогічного досвіду надає змогу виділити передовий досвід із-поміж масового?**

**А. Результативність.**

Б. Стабільність.

В. Перспективність.

Г. Новизна.

Г. Актуальність.

**8. Назвіть педагога-новатора, темою досвіду якого є використання диференційованого підходу до учнів на уроках у 1—4 класах.**

А. В.Сухомлинський.

**Б.С. Логачевська.**

В. Ш. Амонашвілі.

Г. В. Шаталов.

Г. С. Лисенкова.

**9. Виберіть відповідь, у якій названо форми впровадження у практику передового педагогічного досвіду.**

**А. Методичні об'єднання вчителів, школи передового педагогічного досвіду, конференції, семінари.**

Б. Бесіди, лекції, розповіді, відеозаписи уроків, журнальні статті.

В. Тижні педагогічної майстерності, плакати, буклети, книги, перегляд діа- і кодозаписів.

Г. Книги, статті з досвіду роботи.

Г. Кінофільм із досвіду роботи.

**10. У чому полягає сутність процесу вирощування передового педагогічного досвіду?**

А. У підготовці методичних рекомендацій щодо впровадження у практику досвіду роботи конкретного вчителя чи групи вчителів.

Б. У створенні школи передового педагогічного досвіду.

В. У впровадженні у практику роботи ідей педагогічної науки.

**Г. У впровадженні у практику роботи педагогічного досвіду вчителя-новатора.**

Г. Правильної відповіді немає.

**11. Виберіть відповідь, у якій правильно визначено основні критерії оцінювання передового педагогічного досвіду.**

А. Стабільність, доступність, новизна, практичність, науковість.

Б. Результативність, перспективність, актуальність, раціональність, дослідництво.

**В. Перспективність, новизна, актуальність, результативність, стабільність.**

Г. Актуальність, новизна, доцільність, науковість, практичність.

Г. Правильної відповіді немає.

**Рефлексія. Підведення підсумків.**

Вправа «незакінчене речення»:

*Управління майстерністю педагогів для мене...*

**Притча «Морские звёзды»**

*Человек шел по берегу и вдруг увидел мальчика, который поднимал что-то с песка и бросал в море. Человек подошел ближе и увидел, что мальчик поднимает с песка морские звезды. Они окружали его со всех сторон. Казалось, на песке — миллионы морских звезд, берег был буквально усеян ими на много километров.*

*— Зачем ты бросаешь эти морские звезды в воду? — спросил человек, подходя ближе.*

*— Если они останутся на берегу до завтрашнего утра, когда начнется отлив, то погибнут, — ответил мальчик, не прекращая своего занятия.*

*— Но это просто глупо! — закричал человек. — Оглянись! Здесь миллионы морских звезд, берег просто усеян ими. Твои попытки ничего не изменят!*

*Мальчик поднял следующую морскую звезду, на мгновение задумался, бросил ее в море и сказал:*

*— Нет, мои попытки изменят очень много... для этой звезды.*